

El primer dia

Publicat a *Crònica d'ensenyament*, 75, p. 9, abril de 1995.

Recordes el primer dia que vas fer classe? Recordes què vas fer, com et vas sentir? Jo vaig entrar a l'aula absolutament encongít, indecís. Em movia tot encarcerat. (És la por del mestre, sol, davant de la classe -el porter davant del penal?-) Amb veu trèmula em vaig dirigir a les cares desconegudes i expectants que m'observaven des dels pupitres. El neguit em corria per dins. Com sempre, només vaig aconseguir tranquil·litzar-me arrencant a parlar, comprovant que tothom m'escolta i, doncs, que em donen la confiança que necessito per fer classe.

Una mestra de català per a adults, avui jubilada, em deia un dia poc després d'engegar el curs: "Sembla mentida. Tants anys fent classes, tan vella com sóc, i encara cada any em tremolen les cames quan entro el primer dia a classe!". Esplèndida lliçó de maduresa: hi ha molts primers dies, cada any i cada curs tenen primer dia. Vivim cada primer dia amb alguna cosa de l'emoció i la incertesa originals del primer primer dia.

Els alumnes saben que el primer dia és important. Tenen ganes de conèixer el mestre: com és, què diu, com parla. Si és rabiüt, simpàtic, tolerant. A la primera classe es parla de tot el curs: què farem, com, per què. De petit, els meus companys d'escola deien que el primer dia els mestres es fan els durs i els exigents, que ho fan per espantar els alumnes... però que després no ho són tant... i que tot va igual com sempre.

Cadascú té les seves estratègies per passar les angúnies del primer dia. Alguns ens posem a parlar sense parar, d'altres trenquen el gel amb algun joc, s'amaguen darrera de la taula, i n'hi ha que ho duen tot molt ben escrit. A la universitat, un il·lustre catedràtic començava el seu curs increpant: "Vostè, què sap de literatura catalana? I vostè, què va escriure Ramon Llull? Digui, vostè, quan va morir el gran rei En Jaume?" Els estudiants, humiliats, callàvem -ningú no sabia gaire res, en aquella fosca època postfranquista- i ell recobrava així la seguretat per iniciar la classe.

És ben clar que els alumnes no han de pagar les nostres debilitats, ni el primer dia ni mai. Tampoc crec que els mestres ens haguem d'averkonyir de posar-nos nerviosos, tensos o de patir una miqueta. Encara més: per què hem de viure aquests moments negativament, com si fos un error, una mancança, un defecte? Són les primeres hores de vida d'un nou curs, tenen tota la il·lusió d'allò que comença. Aquests sentiments d'inquietud demostren que ens interessa la classe, el curs que comença, les persones noves que ens escolten. Si any rera any som capaços de sentir neguit, de notar una punta d'emoció... ¿no deu voler dir això que mantenim encara la motivació per fer classe, que ens preocupa saber donar el millor de nosaltres a l'aula? Al contrari: el mestre que no sent res, que no pot sentir res, cada primer dia de classe, el que enceta un curs igual mecànicament, com una rutina, sense emoció, quina mena de mestre és?

Daniel Cassany